

چیکرنا هه قبه ندا هه قزینی

پارێزهر: عانیشه شهوکهت

دیه سەندبن ژ لایێ حکومەتی قە، بوویه پیشیل کرنا شان مافان ئەگەر هاتو (بەردان یان جوودابوون) چی بوو.

(٦) هەروسا پیشیل کرنا مافین زارۆکی کو وەك نموونه (ناسناما کەسایەتی) نەبوویه و بوویه رێگر کو ل پاشەرۆژی بچیتە قوتابخانی.... هتد

ئەقەندە بوویه ئەگەری هندی کو ل سالا ٢٠٠١ بریارا ژمارە (٦) بەدەرکەفیت ئەوژی ل سەر زیندەکرنا سزایی بو وی زەلامی هەقبەندا هەقزینی ژ دەرڤە دادگەهی دروست بکەت و ل ١٨/٨/٢٠٠١ کار پی هاتە کرن کو دینێت (مادا ئیکێ) ئەو کەسی هەقبەندەکا هەقزینی ژ دەرڤەیی دادگەهی دروست دکەت دی هیتە سزادان ب زیندانی بو ساوی (٦) هەپشان کیم تر نەبیت و ژ سالەکی زیندەتر نەبیت. یان ب سزایی کو ژ (٣٠٠٠) دینارا کیمتر نەبیت و ژ (٥) هزار دینارا پتر نەبیت... ئەقە ئەگەر ژنا ئیکێ بیت، ئەگەر یا دوویی بیت سزا ژ (٣-٥) سالایە، بەلێ ب مەرجەکی ژنا ئیکێ هەبیت ئانکو نەمریبت یان بەردابیت)

و هەندەك دەولەتین رۆژەهلانی قی گریبەندی حەتا نەو و بی سزا پەسەند دكەن، بەلكو وەك ل دەولەتا (میسری) دەیتە ب ئاف كرن ب (زەواجا عرقی) و ری و رەسمین وی ژ دەولەتا عیراقی د جیلاوازن. بەلێ ل سەر قی چەندی را هەر کار ب یاسایا کەقن دەیتە کرن و هەندەك جاران کو باوەری ب قی جوژی شوپکرنی دەیتە کرن و ل دویف چوونا داب و نەریقا جشاکي کو دبێژن (ئەگەر مەلا نەبیت حەلال نابیت)... و ژلایەنەکی دی ژی کو وەك هوشیارپەکا جشاکي پرائیا کەسانین جشاکي قی یاسایی دزان و هەقبەندا خو ل دادگەهی دروست دكەن، ژبەرکو پتر زامنا مافین قی شافەرتی یە و هەروەسا زارۆکی و زەلامی ژی.

ل دەستپێکی ئەقە جوژی هەقبەندی نەبوویه، بەلكو مەرکرن ل دەقە مەلای بوو. ئەقە جوژە شوپکرنە دەیتە نیاسین کو ئافەرەتەك ل زەلامەکی بھیت مەرکرن ل دەقە مەلای و ب حازربوونا شاهدان، سەمیانی کچکی یان بریکاری وی.

هەبوونا قی جوژی دیروکەك بو هەیه، ئەوژی بەری دادگەه هەبن و قازین شەری بھینە دامەزراندن، مەلای ئەقە رۆلە وەرگرتیە، کو بو خەلکی قی جشاکي وەك قازینەك و دادووەرەك دەاتە بەرچاڤ کەرن... بەلێ پشتی دادگەه هاتینە دانان ژبەر گەلەك ئەگەران ب فەرھاتە دیتن کو قی رۆلی بدەنە قازین شەری... و ب تاییبەتی دەمی ئاریشە پەیدا بووین دنەقبەرا هەقزینان دا، کو گرنگی هاتە دان ئەقە گریبەندە ل دادگەهی بھیتە تومارکرن و پەسەند کرن گەلەك باشتر دبێژن، کو ئەقە گریبەندە یا (زارایی) بیت و حکومەتا عیراقی د یاسایا باری کەسایەتی دا ژمار ١٨٨ پویتە ب قی خالی دا، بەلكو هیچ سزایەك یا کاریگەر نەهاتە دان ئەگەر پێچەوانیا قی چەندی هاتە کرن... بەلكو سزایەکا سادە هاتە دانان و بی ل دادگەهی کار پی بھیتە کرن.

ئەقا سەری مە دیارکری چەند شینوارین ئینگەتێف ل پشت خو هیلان وەك:

(١) چەندەها کچ ل بن داری زولسی هاتنە شوپکرن و بی کو ب دلی وی و رەزامەندیا وی ب قی هەقبەندی بھیتە وەرگرتن.

(٢) پەیدا بوونا هەقزینیا نەهەقکێف کە هەردوو لا دەهەقکێفی ئیک نەبن، نموونە کو کچا (١٥) سالی بو زەلامی (٨٠) سالی.

(٣) فروتن ئافەرتی یان کچکی کو وەك تشت هاتە نیاسین دەمی موعاملە ب کرین و فروتن هەر تشتەکی دەیه کرن، ژبەرکو سەمیانی قی کچکی دەمی ددا شوی دا نەختی بو خو یان ئەندامەکی خیزانی وەرگرت.

(٤) نەریزگرتن ل هەقبەندا هەقزینی و پەیدا بوونا (رەقاندنی).

(٥) نەبوونا کاغەزەکا فەرمی کو مافین قی شافەرتا شوپکری تیندا